

Hoofdpijnenverslag van de internetconsultatie

Uitvoeringswet HNS-verdrag over aansprakelijkheid gevaarlijke en schadelijke stoffen

(Internetconsultatie van 26 april tot en met 21 juni 2022)

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wetsvoorstel voor op basis van het zogenoemde HNS-verdrag. Partijen die schade lijden door een ongeval met een zeeschip met gevaarlijke en schadelijke stoffen worden door dit verdrag beter beschermd. Het bestaat uit drie onderdelen:

- een hoger maximum bedrag bij schade;
- een verzekeringsplicht voor de scheepseigenaar;
- instelling van een fonds voor slachtoffers als hun schade niet volledig wordt vergoed door de scheepseigenaar.

Doelgroepen die door de regeling worden geraakt

- slachtoffers (individuele, bedrijven en overheden) van ongevallen met zeeschepen die HNS-stoffen vervoeren;
- eigenaren van zeeschepen die HNS-stoffen vervoeren; en
- bedrijven die HNS-stoffen in bulk ontvangen (boven een bepaalde drempelwaarde).

HNS-stoffen (Hazardous and Noxious Substances) zijn gevaarlijke en schadelijke stoffen. In 1996 is een Internationaal Verdrag tot stand gekomen over aansprakelijkheid en vergoeding bij schade bij vervoer over zee van HNS-stoffen. In 2010 is dit door een protocol gewijzigd. Het verdrag en protocol staan in maritieme kringen bekend als het HNS-verdrag. Door dit verdrag worden slachtoffers van scheepsongevallen met HNS-stoffen beter beschermd.

Het doel van het wetsvoorstel is om de regels in het HNS-verdrag voor Nederland en de BES-eilanden uit te voeren. Het HNS-verdrag regelt het volgende:

- dat de scheepseigenaar aansprakelijk is voor schade door ongevallen met HNS-stoffen, en dat hij zich verplicht moet verzekeren. Het slachtoffer kan de verzekeraar direct aanspreken (het recht van directe actie), ook in het geval van een faillissement van de scheepseigenaar.
- Daarnaast voorziet het HNS-verdrag in de oprichting van een internationaal schadefonds (HNS-Fonds). Slachtoffers van ongevallen met HNS-stoffen kunnen hieruit een aanvullende schadevergoeding krijgen bovenop de schadevergoeding door (de verzekeraar van) de scheepseigenaar.
- Het HNS-Fonds wordt gevuld door verplichte bijdragen van 'ontvangers' van HNS-stoffen (bijv. importeurs) die worden gelost in de havens van het land dat partij is bij het verdrag.

Het wetsvoorstel regelt daarom voor zowel Nederland als de BES-eilanden o.a.:

- hoe scheepseigenaren hun aansprakelijkheid kunnen beperken;
- de afgifte van een verzekeringscertificaat;
- de meld- en rapportageplicht van de ontvangen HNS-stoffen t.b.v. het HNS-Fonds; en
- het toezicht en de handhaving op de nakoming van verdragsverplichtingen.

Verwachte effecten van de regeling voor de doelgroepen

De uitvoering van het verdrag brengt kosten met zich mee voor scheepseigenaren en ontvangers van HNS-stoffen in bulk:

- scheepseigenaren moeten een verplichte verzekering aangaan. Omdat de algemene verzekeringen de schade al grotendeels dekken blijven aanvullende kosten beperkt.
- grotere ontvangers van HNS-stoffen moeten een bijdrage leveren aan het HNS-fonds. De hoogte wordt onder andere vastgesteld op basis van het aantal schadegevallen met HNS-stoffen. Dit wordt zo nodig aangepast door de algemene vergadering van het HNS-fonds. In de praktijk is schade boven de aansprakelijkheidslimieten nog niet vaak voorgekomen. Daarom zal de bijdrage aan het HNS-fonds waarschijnlijk beperkt zijn. Om de hoogte van de bijdrage te bepalen zullen deze ontvangers moeten rapporteren. De verwachting is dat de bijdrage per miljoen ton, ongeacht type HNS-stoffen, rond de €10.000 zal komen te liggen.

De internetconsultatie

Met name wordt gevraagd om een reactie op de UITVOERINGSwet voor het HNS-verdrag. Deze zorgt ervoor dat aan de eisen van het verdrag wordt voldaan en dat de uitvoering in de praktijk goed werkt. Bijvoorbeeld het aanwijzen van een instantie wordt geregeld in de uitvoeringswet. De GOEDKEURINGSwet kan worden gezien als een uitleg van het verdrag en regelt de parlementaire goedkeuring van het verdrag

De reacties

Er kon worden gereageerd op deze regeling en de toelichting. Er zijn in totaal 4 reacties ingediend, hiervan zijn er 3 openbaar. Indieners zijn:

- Brancheverenigingen, waaronder Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reders (KVNR), de branchevereniging van de chemische industrie (VNCI) en de Ketenorganisatie voor oliën en vetten (MVO).

1. Algemeen beeld van de reacties

De belangrijkste opmerkingen betreffen de volgende onderwerpen:

- KVNR heeft vooral gereageerd op basis van de gevolgen voor scheepseigenaren, de andere drie partijen hebben een reactie gegeven op basis van de gevolgen voor bedrijven die HNS-stoffen ontvangen.
- Alle partijen steunen het doel en de ratificatie van het HNS-verdrag door Nederland.

2. Hoofdpijnen van de inhoudelijke reacties

In onderstaand overzicht is een algemeen beeld geschetst, aan de hand van citaten uit individuele reacties. Deze reacties geven uitsluitend de mening van de indieners weer.

KVNR

- KVNR vindt het een positieve ontwikkeling dat Nederland het HNS-verdrag wil aanvaarden en daarvoor de uitvoeringswet heeft opgesteld.
- De indiener wijst er wel op dat na inwerkingtreding van het verdrag rekening moet worden gehouden met de doorlooptijd voor het afsluiten van de vereiste verzekering of het verkrijgen van een andere financiële zekerheid. Met name de aanvraag en afgifte van het daarbij behorende verzekeringscertificaat zal voor een piekbelasting kunnen zorgen.
- Daarnaast moet rekening worden gehouden met mogelijk gebrek in een aanvraag en het intrekken van een certificaat (wanneer dit nodig is) dat (acute) gevolgen kan hebben voor het vervoeren en lossen van goederen waarop het HNS-verdrag van toepassing is.

VNCI

- VNCI steunt het doel en de ratificatie van het HNS-verdrag en waardeert dat Nederland als voorwaarde heeft gesteld dat buurlanden België, Duitsland en Frankrijk het verdrag ook aanvaarden.
- Indiener wijst wel meermaals op uniformiteit en samenwerking binnen de EU-lidstaten die het HNS-verdrag ratificeren en vraagt duidelijkheid op een aantal aspecten van het verdrag, op basis waarvan de uitvoeringswet één op één is overgenomen. Deze aspecten hebben voornamelijk te maken met de gevolgen van dit verdrag voor de bedrijven die ontvangers zijn van HNS-stoffen.
- Indiener noemt in dit kader onder meer de wens voor een uniform rapportagesysteem, verduidelijking van het begrip doorvoer en verduidelijking van de schade die onder het verdrag valt en de daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid.

MVO/Overige indiener

- Net als de andere partijen steunt MVO het doel en de ratificatie van het HNS-verdrag.
- De reacties komen verder overeen met de reacties vanuit VNCI en een overige indiener, waarbij wordt ingegaan op de gevolgen voor ontvangende bedrijven en het vragen van verduidelijking op aspecten die in het verdrag worden genoemd.